

Protokoll – Gasmarknadsrådet 27 november 2018

Tid

10:00 – 15:10.

Plats

The Studio, Nordenskiöldsgatan 24 i Malmö. Rum: View

Närvarande

Johanna Andersson	Axpo	Geir Sjöholm	Swedegas
Per Gustavsson	Axpo	Mattias Wesslau	Swedegas
Wilhelm Schånberg	Weum	Linus Hellman	Swedegas
Rezarta Mazreku	Weum		
Stefan Lagerborg	E.ON Sverige		
Anna Mosesson	E.ON Sverige	Dagens gäster	
Torbjörn Forsberg	E.ON Sverige	Anna Wallentin	Energigas Sverige
Tobias Alkefjärd	Energimarknadsinspektionen	Per G. Kristensen	DGC
Patricia Enhörning	Energimyndigheten		
Poul Johannes Jacobsen	Energinet		
Signe Louise Rasmussen	Energinet		
Karin Eketorp	Gasnätet Stockholm		
Gunnar Backsund	Göteborg Energi		
Jenny Jeppson	Krafttringen		
Erik Borén	Krafttringen		
Anders Johansson	Motify		
Peter Margolis	Motify		
Joachim Örnberg	Varberg Energi		
Lars Olsson	Ørsted		
Milo Joanovic Zinck	Ørsted		
Tomas Lundkvist	Swedegas		
Johan Zettergren	Swedegas		

1. Introduktion/Godkännande av dagordningen

Tomas Lundkvist hälsade deltagarna välkomna och förklarade mötet öppnat. Dagens möte ägde rum på Nordenskiöldsgatan 24 i Malmö, och dagens gäster var Per G. Kristensen från DGC och Anna Wallentin från Energigas Sverige.

Dagordningen som presenterades godkändes.

2. Anteckningar från föregående möte

Talare: Tomas Lundkvist (Swedegas)

Från föregående möte var det 2 frågor som återstod, dessa var:

(Punkt 2, s. 2 i protokollet) Uppdateringar angående hur Swedegas estimeringar och rapporteringsproblem för DSOer relaterar till mängden korrektionsgas och balansgas-> ej utrett fullständigt än

(Punkt 6, s. 6 i protokollet) Fråga om Swedegas har fått ut balansansvarsavtalet -> Tas upp under punkt 9 i dagens agenda.

3. Försörjningstrygghet

Energimyndigheten informerar

Patricia Enhörning (Energimyndigheten (EM))

Uppdatering med redaktionella ändringar sker av föreskriften Sten 2016:1. Tydliggörande att alla uppgifter som ska rapporteras framledes är per gasår, ej kalenderår. Större översyn av föreskriften kommer att göras under 2019.

Arbetet med solidaritetsfrågan är försenat och inget avtal kommer att vara på plats under innevarande vinter. Energimyndigheten har en löpande dialog med Danmark. Tyskland är försenat i frågan vilket påverkar processen mellan Sverige och Danmark.

Avtalet med Danmark måste vara på plats innan nationella arbetet kan börja. Hur kompensation medlemsländer emellan ska hanteras är ej bestämt och det finns utestående frågor för de länder som ska erbjuda solidaritet. En annan fråga gäller hur betalningar ska garanteras av den svenska marknaden om Sverige återropar solidaritetsgas, vilket inte är klarlagt ännu. Tanken är att det ska hanteras via Systembalansansvarig och att avgiften endast tas ut för de situationer då solidaritetsgas triggas. Solidaritetsskyddade kunder är detsamma som skyddade kunder på den svenska marknaden.

EM kommer att hålla en workshop kring uppdatering av nationell krisplan och förebyggande åtgärdsplan 24 januari via Skype.

Fråga från publiken angående innovationskluster för flytande biogas. Svar väntas från EM i veckan eller senast 5 dec enligt Anna W på Energigas. Energigas har lämnat in en gemensam ansökan för gasbranschen.

Läs mer i presentationen "3. EM - PE 181127".

4. Marknadsinformation

4.1 Swedegas informerar

Talare: Mattias Wesslau (Swedegas)

Bokningarna i början av hösten är något högre än föregående gasår främst drivet av industrisegmentet. Maximalt kapacitetsbehov för innevarande gasvinter också ökat beroende på högre förväntad industriförbrukning.

Marknadsförutsättningarna för lagerverksamhet har förbättrats. Swedegas avser att presentera lagererbjudande för gaslager Skallen för lageråret 2019/20 under december.

Gasbarometern visar en positiv trend för årets första nio månader där andelen biogas uppgår till över 20,2 % i stamnätet och 24,9 % i hela det västsvenska gasnätet. DSO:er har efterfrågat statistiken uppdelad per DSO, vilket är en fråga för balansansvariga företag. Energimyndigheten har börjat använda statistiken i sina publikationer.

Angående NC Tar ser Swedegas framför sig att frimärkesmetoden kommer att fortsätta att användas. EI är något sena med sitt beslut och väntas publicera detta under december.

Tyras nedstängning är tidigare lagd och senaste datum är 19 september 2019 utifrån det senaste marknadsmeddelandet från Total. Även kurvan för nedrampningen har justerats. Det är oklart vad anledningen är till förändringen.

Gaskvalitets webinar kommer att hållas 19 december.

Läs mer i presentationen "4.1. SWG - MW 181127".

4.2 Energinet informerar

Talare: Signe Louise Rasmussen och Poul Johannes Jacobsen (Energinet)

Energinet aviserade tre förändringar av balanseringsåtgärder på grund av Tyra-underhållet vilka har metodanmälts till DUR. Svar väntas under januari och målet är att ta de nya reglerna i drift från 1 april 2019. De tre förändringarna är:

- Permanent borttagande av båda pristaken på 10 % respektive 35 %.
- Ny metod för beräkning av justering steg 2. Förändring från dagens max +/-3 % till en varierande nivå månad för månad. Avsikten är att steg 2 ska reflektera den högsta kostnaden för att ta in gas från gaslager och/eller Ellund. Nivån kommer att publiceras i förväg. En kommentar från publiken vara att det är önskvärt med bra framförhållning gällande nivån och helst att den är känd för hela året i förväg.
- Ny formel för obalanspriser vid kris. Högsta priset av GPN, NCG, Gaspool tillämpas för innevarande lagerår. Cash-out priset skulle ha varit högre föregående vinter med de nya reglerna för den ansträngda situationen i feb/mar. Avsikten med förändringen är att marknaden inte ska kunna spekulera mot Energinet. Priset gäller för hela följande lagerår.

En förändring aviserades också angående andra obalanspriser vid kris. Negativa obalanser ej relaterade till exit zonen prissätts med force majeure pris som utgångspunkt och ej neutral gas pris.

Energinet informerade att det pågår en omorganisation där 40 personer har fått sluta/fått nya arbetsuppgifter. Berör i första hand koncern centrala funktioner och elnät.

Shippers forum är 13 december i Ballerup där fokus kommer att vara på Tyra.

Läs mer i presentationen "4.2 EN – PJJ SLR 180919".

5. Skatter och politikens påverkan på gasmarknaden

Talare: Anna Wallentin (Energigas Sverige)

Grundläggande genomgång hölls av beslutsprocessen. Utgångspunkten är att beslut sker i lag om inte riksdagen ger ett bemyndigande till regeringen, vilket regleras i Regeringsformen. Skatt är dock ett område som alltid beslutas av riksdagen.

Olika förslag tar olika lång tid att genomföra. En förordning går fortare att besluta om, men medför vissa nackdelar då den är lättare ändra, förarbeten saknas samt att det kan finnas begränsat med remissunderlag.

Är det en större lagändring blir lagrådet involverade för att granska lagrådsremissen och därefter kan regeringen besluta om propositionen.

Departementet bör börja bereda frågan i november för ikraftträdande januari 14 mån senare. Möjlighet finns att korta tiden genom att avstå från remissrundan, men det är negativt för branschen. En remittering tar i regel runt tre månader att genomföra. Förslag med budgetpåverkan ska omfattas av budgetpropositionen. Endast i undantagsfall tas förslag med budgetpåverkan i ändringsbudget.

Statsstödsreglerna gicks igenom. Statsstöd ska anmälas och godkännas av EU-kommissionen innan de införs. Detta görs tidigast efter att lagrådsremissen beslutats av regeringen och handläggningstiden för kommissionen är normalt runt sex månader.

Lagen om skatt på energi (LSE) reglerar skatter på bränslen och elektrisk kraft och är baserad på Energiskattedirektivet. Grundregeln i såväl energiskattedirektivet som i LSE är att bränslen och elektrisk kraft ska beskattas. Definition av skattepliktiga bränslen finns i LSE och det finns en uppdelning av direkt respektive indirekt skatteplikt. Direkt skattepliktiga bränslen har angiven skattesats i LSE medan indirekt skattepliktiga bränslen ska beskattas med de skattebelopp som nationellt gäller för likvärdigt bränsle. Energiskatten är baserad på energiinnehåll för uppvärmningsbränslen medan koldioxidskatten är baserad på innehåll av fossilt kol i bränslet. Verksamheter inom EU ETS är undantagna koldioxidskatten, men detta undantag gäller inte längre för kraftvärmen.

Biogas och andra biobränslen är skattebefriade i Sverige då energiskattedirektivet öppnar för skattebefrielse för bränslen som framställts av biomassa. Skattebefrielsen utgör ett statsstöd och är förenat med vissa villkor. Sverige har statsstöds godkännande till och med utgången av 2020.

En fråga berörde tidplanen för biogasutredningen som ska vara klar i början av juni. Energigas bedömer att tidplanen är utmanande och att slutdatumet kan behöva förlängas.

En annan fråga berörde hur biogas kan bli berättigade till elcertifikat respektive undantagna från EU ETS. Enligt Anna är första steget att implementera systemet med ursprungsgarantier. Samtidigt bör det planeras för hur systemet med ursprungsgarantier kan "hakas på" regelverket kring elcertifikat och EU ETS för att biogasen ska kunna omklassificeras.

En nyhet i veckan berörde PFAD, som bland annat används i HVO-diesel, ej längre ska klassificeras som restprodukt utan som samprodukt från och med 1 juli 2019. Detta påverkar skattenedsättningen och förutsättningarna för HVO och har bäring på konkurrensen gentemot biogas och andra biodrivmedel.

För de politiska partiernas valmanifest och budgetmotioner kring energifrågor, se bifogat material.

Läs mer i presentationen "5. EGS - AW 181127".

6. Systembalansansvar

Talare: Geir Sjöholm (Swedegas)

Statistiken kring systembalansansvaret presenterades.

En diskussion uppstod kring vad som är en rimlig kvalitet på mätvärden. Balansansvariga betonar vikten av mätvärdeskvalitet då det leder till obalanser och kostnader. Önskemål framfördes om att systembalansansvarig ska skicka ut månadsvis mätvärdesstatistik till respektive nätägare för att underlätta uppföljningen. Inriktningen har varit att förmå nätägare att uppnå en god mätvärdesrapportering utan att vidta några straffåtgärder.

Kommentar från balansansvariga att de önskar harmonisering av danska och svenska mätvärdeskrav på nätägare i JBZ.

Läs mer i presentationen "6. SW - GS 181127".

7. Teknikutveckling i Danmark och gaskvalitet,

Talare: Per G. Kristensen (DGC)

DGC (Dansk gastekniskt center) bedriver konsult- och utvecklingsverksamhet med fokus på applikationer för energigas. Flera exempel på nya energilösningar presenterades exempelvis kring olika värmepumpslösningar och gaspannor.

Den danska biogasproduktionen är främst belägen på Jylland och Fyn där tillgången till substrat är bäst. Produktionen har ökat i snabb takt sedan 2013 och uppgår nu till över 7 GWh per dag och förväntas fortsätta öka 4-5 år till. Produktionskostnaderna har sjunkit och det finns skalfördelar när större anläggningar byggs.

Wobbe-index är en av de viktigaste gaskvalitetsparametrarna och utgör ett mått på gasens utbytbarhet i applikationer. För de flesta parametrarna är variationen den största utmaningen och inte nivån i sig. Standardiseringsarbete pågår genom CEN där EN 16726 är en gaskvalitetsstandard. Med ökad andel biogas blir gaskvalitetsfrågan allt viktigare och syrenehållet är ett område där gaskvalitetsstandarden behöver anpassas till en situation med allt mer biogas.

Metanutsläpp är en utmaning och det är en hygienfaktor för gasbranschen att kunna visa på låga utsläpp. DGC är involverade i internationellt arbete med Marcogaz och arbetar på att övervaka metanutsläpp. Metanutsläppen från transmission och distribution uppgår till 0,17 % av såld gas i

EU men den danska nivån ligger under EU-genomsnittet. Utsläppen är dock högre i produktionen och applikationer där gasen används. Det är viktigt att utsläppen understiger 1 % för hela värdekedjan.

Läs mer i presentationen "7. DGC - PGK 181127".

8. Tillsyn och reglerfrågor

Talare: Tobias Alkefjärd (Energimarknadsinspektionen (EI))

Angående intäktsramar för gasnät RP2 har fyra av nio beslut överklagats av nätbolagen.

EI har en projektgrupp för avstämning av RP1. Arbetsgrupp med Mona Karlsson är projektledare och med en gemensam brevlåda för kontakt. Avstämningen för RP1 kommer att hanteras i två delar där först slutlig intäktsram bestäms och därefter fattas beslut om avvikelser som förs över till RP2.

Informationsmöte planeras kring RP1-avstämningen. EI undrar om det finns behov av ett fysiskt möte eller om det kan hanteras via Skype. Samtliga nätägare är inte representerade, men närvarande nätägare uttrycker att behov av ett fysiskt möte kan finnas, speciellt gällande indexfrågor, medan behovet bedöms mindre för rapporteringsfrågorna.

EI har mottagit det nya balansansvarsavtalet. Angående NC Tar är preliminär beslutstidpunkt 13 dec.

EI har genomfört tillsyn om åtskillnad i naturgaslagen med avseende på avgränsning mellan nätverksamhet och handel/produktion. Inga gasnätsföretag fick föreläggande.

Remisstiden för koncessionsansökan för LNG terminalen i Göteborg hamn går ut i slutet av november. Beslut kommer inte att tas under 2018.

Biogasutredningens expertgrupp är utsedd. Kontakt är Roger Berggren på regeringskansliet för eventuella frågor.

En kommentar berörde att det hade varit bra med en övergripande bild hur EI är organiserade kring gasfrågor. Främst är det nätregleringsgruppen som arbetar med gasfrågor enligt Tobias. EI tar med sig detta till nästa GMR för att presentera översiktligt.

Läs mer i presentationen "8. EI - TA 181127".

9. Gemensam balanseringszon (JBZ)

Talare: Geir Sjöholm (Swedegas) och Signe-Louise Rasmussen (Energinet)

Tidplanen för JBZ "GoLive" är som tidigare kommunicerats den 1 april 2019. IDM test för nätägare börjar i januari 2019 och systemtester med BA/Shippers påbörjas i februari 2019.

Nya balansansvarsavtalet är utskickat till BA för kommentarer. BA-möte med Swedegas genomförs efter dagens GMR där frågor kring nytt balansansvarsavtal kan ställas. Samråd pågår

kring balansansvarsavtalet fram till den 7 december 2019. En formell uppsägning av gällande balansansvarsavtal är skickad per post till alla BA.

Energimarknadsinspektionen har erhållit det nya balansansvarsavtalet och har påbörjat sin godkännandeprocess.

IT: Ny Shippers Guide från Energinet publicerad i november. Kommentrar från BA att det är tigt med tid då den tekniska guiden från Swedegas inte är utskickad än. Swedegas ämnar ta fram en motsvarande teknisk guide för den svenska marknaden inom kort.

Fråga från BA: Går det att skicka Edig@s 4,0? Svar: Beror på vilken motpart som avses.

- Nej, Swedegas kan bara ta emot Edig@s 5,1.
- Ja, Energinet kan ta emot Edig@s 4,0 och 5,1. (Dock kan man inte blanda både 4,0 och 5,1)

Rapporteringsvägar för nomineringsprocessen, allokeringsprocessen, inomdygnsdata före gasdygn, inomdygnsdata under gasdygn samt rapporteringstider 5 ggr/dygn för inomdygnsdata förevisades.

Materialet beträffande rapporteringsvägar kommer att finnas tillgängligt på den gemensamma JBZ hemsidan samt skickas ut till BA via mail.

Läs mer i presentationen "9. SWG EN - GS SLR 181127".

10. Övriga frågor och kommande möten

Protokoll och kommande möten finns tillgängliga på Swedegas hemsida.

Förslag om att bjuda in biogasutredningen med Åsa Westlund till nästa möte.

Inga övriga frågor.